

Revidering avfallsplaner 2022

Miljöbalken

- Miljöbalken ska tillämpas så att återanvändning och återvinning liksom annan hushållning med material, råvaror och energi främjas så att ett kretslopp uppnås. (1 kap 1 § miljöbalken)
 - Alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd ska hushålla med råvaror och energi samt utnyttja möjligheterna att 1. minska mängden avfall... (2 kap. 5 § miljöbalken)
 - Den som är ansvarig för att avfall blir behandlat ska se till att det 1. återvinns genom att det förbereds för återanvändning ... (15 kap 10 - 11 a §§ miljöbalken) ...
-

A large orange circle is positioned on the left side of the slide, partially overlapping the text.

Viktigare utmaningar i

Påverka utvecklingen mot ett hållbart samhälle
och minska Dalarnas klimatbelastning

Koppla ihop kommunens lokala
hållbarhetsarbete med avfallsplaneringen

Skapa engagemang och beteendeförändringar
hos medborgare och samhälle

Utveckla bostadsnära insamlingsystem
förpackningar och returpapper

Uppnå EU direktiv/nationella krav och mål

Utgångspunkter revidering

- Avfallsplanen är ett lagkrav som medför kommunalt ansvarstagande kring många viktiga frågor kring hållbar konsumtion, resursanvändning, återvinning och gift fri miljö
- Att samarbeta ökar förutsättningar att många bidrar till att skapa stor sammantagen nytta i hela Dalarna, inte minst för miljö och klimat. Arbetet leds under det gemensamma begreppet "Dalarna Minskar Avfallet".
- Hela planen ska genomsyras av de översta stegen i avfallstrappan, förebygga och återanvända. Med utgångspunkt från detta kategoriseras arbetet i temaområden som kan vara överlappande.
- Det är dags att lyfta avfallsplanen i kommunernas hållbarhetsarbete – förslag ändra namn i den andan, ex har Gävleborg använt namnet "Kretsloppsplan - kommunal avfallsplan om avfallsförebyggande och hantering av avfall"

Gemensamma temaområden

Förebygga och återanvända
genomsyrar hela arbetet som
sedan kategoriseras i
temaområden (kan överlappa)

Temaområden

Miljömässig upphandling

Minska matsvinn

Minska användning av plast och dess klimatpåverkan

Hushållens konsumtion

Bostadsnära insamling förpackningar och returpapper

Klimateffektiv insamling och behandling av mat- och restavfall

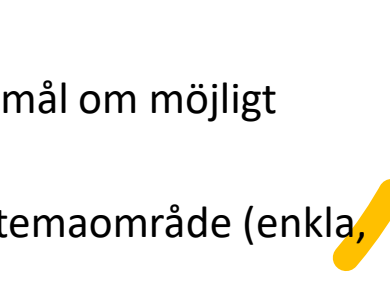
Hållbara återvinningscentraler

Återanvända och återvinna byggavfall

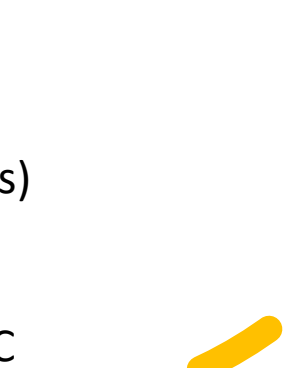
Minska nedskräpning

Giftfri miljö

Utgångspunkter revidering

- Arbeta för att Dalarna även fortsatt är ett föredöme i Svensk avfallshantering (Dalarna rankas av Avfall Sverige som näst bästa län i Sverige på avfallshantering, efter Skåne, där Falun var bäst i Sverige). Mål kan utgå styrande nyckeltal i rankingen.
 - Utgå från de Agenda 2030 och Sveriges miljömål samt internationella och nationella klimatmål. Agenda 2030 ger en helhet och koppling till kommunernas hållbarhetsarbete och Sveriges miljömål ger direkt styrning på tillämpbara mål och ansvarsområden.
 - Koordinera med regionala miljömålsarbetet
 - Tillvarata arbetssätt, nätverk, metoder, erfarenheter och goda exempel från tidigare och pågående arbete samt goda exempel i övrigt
 - Ny planperiod 2023 – 2030 med avstämning halvvägs om politisk aktualisering
 - Tydliga mål 2030 men årliga prioriteringar på regional och lokal nivå, gärna nedbrytbar på verksamhetsnivå.
 - 1-2 mål anges per temaområde, baserat på nationella mål om möjligt eller nuvarande mål i avfallsplaner
 - Målen följs genom indikatorer, som kan vara flera per temaområde (enkla, vedertagna nyckeltal ex i Kolada)
-

Utgångspunkter revidering

- Det bör finnas möjlighet bryta ned målen i kommunernas verksamheter (nämnd/bolag, etc) i dess verksamhetsplaner
 - Temaområden bör beskriva behov finansiering
 - Temaområden bör beskriva ansvar och mätbarhet kopplat till miljö/klimat, ekonomi och social hållbarhet
 - Koppla avfallsplanerna till kommunens hållbarhetsprogram och verksamhetsplaner eller motsvarande (regionala slutsatser, lokal anpassning)
 - Tydliggöra planens roll i arbetet för ett mer cirkulärt samhälle (ex kretsloppsplan)
 - Arbeta med styrmedel och implementera utveckling i kommunala beslut (policys, riktlinjer, etc)
 - Höja kunskap, påverka attityder och beteenden samt skapa engagemang
 - Positivt tänkande och enkelt att göra rätt
 - Beakta icke bilburna medborgare (ex flerbostadshus)
 - Utveckla layout och kommunicerbarhet
 - Möjliggöra kommunikation under revidering på ÅVC
-

Organisation

Regionalt

- Ev politisk referensgrupp (högsta nivå) - årlig utvärdering och prioritering nästa år.
- Regional kretsloppsplanegrupp – driva regional utveckling, samordna, följa upp
- Nätverksgrupper (upphandling, matsvinn, möbler, nedskräpning, flerbostadshus)
- Samverkan med regionala aktörer (Länsstyrelsen, Upphandlingsdialog Dalarna, ByggDialog Dalarna, Byggdepå Borlänge, Dalarna Science park, DalaVA, Gatanätverk, Nätverk miljöstrategier via länsstyrelsen, Region Dalarna, Högskolan Dalarna)
- Avfallsplanportal (kanske döpas om till kretsloppsportal)
- Dalarnas avfallsplanedag

Lokalt/kommun

- Lokala kretsloppsplanegrupper – koppla ihop med kommunens hållbarhetsarbete (ex utgå från organisation hållbarhetsplaner, VA-planer, etc). Kan innefatta politik som kan organiseras i egen styr –eller referensgrupp.
- Lokala medborgardialoger
- Utbildningsprogram

Arbetsätt

Lokala kretsloppsplanegrupper;

- Koordinera det lokala arbetet i kommunerna
- Bryter ned regionalt arbete på lokal nivå
- Lyfter upp lokala behov på regional nivå
- Ansvarig i lokal grupp ingår i regional kretsloppsplanegrupp

Regionala kretsloppsplanegrupp;

- Koordinera det regionala arbetet i Dalarna
- Arrangera Dalarnas Avfallsplanedag varje år
- Direkt eller indirekt ordna ett flertal årliga seminarier, work shops mm.
- Initiera/bilda nätverk, ex sociala företag
- Initiera ansökan projektmedel/bidrag

DalaAvfall;

- Samordnar regional kretsloppsplanegrupp
- Utvecklar och uppdaterar avfallsplanportal

Finansiering

Regionalt (driva regionalt arbete, seminarier, portaler, regionala projekt, etc)

- Miljömålsmedel (Lst)
- DalaAvfall bidrar inom ramen för vad som kan finansieras via renhållningstaxa (sedan 2020 kan detta även inkludera information och insatser kring att förebygga avfall (kommunalt ansvar)
- Samarbete nätverk (ex Upphandlingsdialog Dalarna, ByggDialog Dalarna, Håll Sverige rent etc) som i sin tur har projektmedel där frågor kring avfallsplanerna utvecklas
- Projekt/bidrag (DalaAvfall bildar från 2022-01-01 ekonomisk förening bla i syfte att kunna söka projekt- och bidragsmedel)

Lokalt/kommun

- Lokalt finansieras revidering och genomförande utifrån deltagande förvaltningars och nämnder ansvarsområden
- I avfallsplanerna avses tydliggörande ske av mål och åtgärder som kan komma kräva särskild finansiering (verksamhetsplan, budget).
- Förslag finns att kommunerna avsätter vissa medel som lokal avfallsplanegrupp har till förfogande för insatser kring avfallsplaneringen. Lokal avfallsplanegrupp kan också använda dessa medel för regionala projekt som kommer kommunerna till del.

Revideringsprocess

Tid	Processteg	Kommentar
Hösten 2021 – mars 2022	Förankrings- och beslutsprocess revidering planer	<ul style="list-style-type: none">• Regional avfallsplanegrupp• Lokala avfallsplanegrupper• Miljöstrategiskt nätverk• Länsstyrelse
Feb 2022 – dec 2022	Seminarier och mindre work shops med utgångspunkt från temaområden	Lokala medborgardialoger sker parallellt
Jan – april 2023	Slutförande av avfallsplaner	Regional avfallsplanegrupp Lokala avfallsplanegrupper
April – juni 2023	Remiss och utställning	
Hösten 2023	Beslutsprocess	

Planerade Work shops/seminarier

Work shop/seminarie	Temaområde	Syfte	Datum	Arrangör	Kommentar
Nedlagda deponier	Giftfri miljö	Ge kunskap och stöd för lokalt arbete kring mål och åtgärder plan 2023-2030	17 feb kl 9-12	Länsstyrelsen DalaAvfall	Fortsätta pågående arbete
Dalarna Minskar Plasten genom smart upphandling	Miljömässig upphandling Minska användning av plast och dess klimatpåverkan	Med utgångspunkt från UDD projekt och dialog kommuner inspirera och ge verktyg för att minska plastanvändning via upphandling	23 feb kl 9-15	Upphandlingsdialog Dalarna DalaAvfall	Summerar projekt som drivs inom UDD
Kretslopp och resurshushållning – inspiration	Avfallsförebyggande	Inspirera vad som kan göras för att utveckla cirkulär ekonomi och ökad resurshushållning	Våren 2022	Länsstyrelsen DalaAvfall	Tillvarata RUS webinarier, ex "Avfallsförebyggande", "Hållbar konsumtion", "Hållbar plastanvändning", "Minskad miljöpåverkan textilanvändning". Avfall Sverige samt goda exempel
Ev pilotprojekt HSR - Kriminalvården	Minska nedskräpning	Utveckla möjligheter för kommuner och myndigheter städinsatser som del i frivården	Våren 2022	HSR, Kriminalvården	Erbjuda städning som del i frivård för miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet

Planerade Work shops/seminarier

Work shop/seminarie	Temaområde	Syfte	Datum	Arrangör	Kommentar
Kretslopp och resurshushållning – genomförande	<p>Avfallsförebyggande</p> <p>Minska användning av plast och dess klimatpåverkan</p> <p>Minska matsvinn</p> <p>Återanvända och återvinna byggavfall</p>	<p>Konkretisera vad som kan göras för att utveckla cirkulär ekonomi och ökad resurshushållning</p> <p>Utgå från regionala exempel</p>	Hösten 2022	<p>Länsstyrelsen</p> <p>DalaAvfall</p>	<p>Styrmedel minskad plastanvändning och bättre sortering</p> <p>Matsvinn (kostnätverk)</p> <p>Återbruk och återvinning byggavfall</p> <p>Möbelåterbruk (Falun, Region)</p>
Hushållens resursanvändning	<p>Hushållens konsumtion</p> <p>Hållbara återvinningscentraler</p>	<p>Tillvarata erfarenheter från minimeringsmästarna för lokal dialog med hushåll</p> <p>Utveckling av ÅVC</p>	Hösten 2022	<p>Studiefremjandet</p> <p>DalaAvfall</p> <p>Ev Dalarna Science / Science 47</p>	<p>Underlag lokala medborgardialoger/ studiecirklar</p> <p>Återbruk och kommunikation på ÅVC</p>
Nytt insamlingssystem kommunalt avfall	<p>Bostadsnära insamling av förpackningar och returpapper</p>	<p>Ge stöd för beslut om framtida insamlingssystem förpackningar och returpapper</p>	Hösten 2022	DalaAvfall	Förordning väntas beslutas våren 2022

Temaområden - beskrivningar

Kommentarer till nuvarande avfallsplan

I redovisade temaområden ingår samtliga övergripande och mätbara mål från föregående planperiod (2018 – 2022)

Vissa mätbara mål kan sannolikt fortsätta och vissa måste uppdateras med anledning av nationella mål

I den del fall är nuvarande mål inaktuella